

PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej

Cena prenumeraty:
Miesięcznie Mk. 400
na prowincji „ 500
Zagranicą „ 800

UWAGA: Prenumerata, oraz wszelkie należności przesyłane pocztą, należy adresować jak następuje:

PAWEŁ STRAŻAK
Łódź, Przejazd Nr. 3,
Praca.

Administracja otwarta od g. 9 rano
do 7 wieczorem.

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki
od 5 — 7 wieczorem.

Sekretariat Redakcji otwarty dla
publiczności od 6—8 wiecz. codziennie.

Rękopisów nadesłanych się do druku Redakcja
nie zwraca.

Artykuły bez oznaczenia honorarium uważane
są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Przed tekstem mk. 50.—
w tekście mk. 100.—
reklamowy mk. 50.—, nekrolog
mk. 40.—, komunisty
mk. 50, swycczajnie mk. 25
za wiadomości komparatowy
jednolitej.

Ogłoszenia drobne 10 mk.
za wyraz, dla poszukują-
cych pracy oraz zapłacone
dokumenty mk. 5.

Ogłoszenia zamieszane o
50 proc. drożej. — Zagra-
niczne o 100 proc. drożej.
Ogłoszenia nadesyłane po
g. 5 wiecz. 50 proc. drożej.

Redakcja i administracja Przejazd No 3.

TELEFON No 32.

Konto czekowe P. K. 0.60143

Prenumeratę i ogłoszenia dla pisma „Praca” przyjmuje Biuro pism A. Zatorski, w Pabjanicach, Zamkowa Nr. 15.

Kino-Teatr

NOWOSCİ

Plotkowska
róg Oldwaj.

Dziś

Film rozgłoszonej sławy

„SZUKAJ KOBIETY“

Lucy Doraine.

W 3 aktach, z piękną
włoszistką młodszą

W obrębie tym widzimy wszystko, co nam cywilizacja i technika XX wieku dać mogły, tak, że najwybredniejszy widz nie sadzowił się tem, aby tylko raz jeden obraz „Szukaj Kobiety” widzieć.

Dowodem, że w Teatrze „Casino” wyświetlany był w ciągu 2-ech tyg., i osiągnął rekord kasowy.

Uwaga: Dla prenumeratów „Pracy” taniej o Mk. 50. — oprócz niedziel i świąt.

Przed wyborami na Wileńszczyźnie.

Żądź przesów sejmikowych.

WILNO, 3 (PAT). Dnia 31 grudnia odbył się w lokalu departamentu spraw wewnętrznych zjazd przesów sejmikowych. Generalny komisarz, Zabierzewski, podkreślił wybitną rolę instytucji samorządowych w akcji wyborów. Następnie podkreślił przychylny nastrój ludności do wyborów i wyraził przekonanie, że tylko nadzwyczajnie i nieprzewidziane przeszkody mogłyby wpłynąć na zmniejszenie się frekwencji wyborczej.

Klub prasowy.

WILNO, 3 (PAT). Komitet, złożony z współpracowników prasy polskiej, zorganizował na czas wyborów klub prasowy, którego celem jest ułatwienie przybywającym zamiejscowym dziennikarzom pobytu w Wilnie i umożliwienia im pracy. Komitet prosí dziennikarzy o zgłaszanie się we wspomnianym klubie zaraz po przyjeździe.

Sprawa górnośląska.

Przyjazd d-ra Calondera.

KATOWICE, 3 (PAT). Prezydent dr. Calonder przyjechał dzisiaj wiecz. o g. 10 podługiem nadzwyczajnym w otoczeniu rzeczoznawców.

Jeszcze o celu podróży Calondera.

GENEWA, 3. (PAT). Omawiając sprawę podróży Calondera na G. Śląsk sekcja informacyjna Ligi Narodów zaznacza, że celem tej podróży jest zebranie wszelkich informacji, które będą potrzebne Calonderowi do wypełnienia w Genewie misji, powierzonej mu przez Radę Ligi Narodów.

Należy pamiętać, że podkomisje złożone z rzeczoznawców polskich i niemieckich, które w obecnej chwili znajdują się na G. Śląsku mają przedstawić swoje propozycje Calonderowi przed 15 stycznia. Po otrzymaniu tych propozycji Calonder zwoła do Genewy konferencję plenarną. Na konferencji tej zostaną ustalone definitywnie tekst konferencji w sprawie ustroju G. Śląska, przewidzianego decyzją konferencji ambasadorów.

Wznowienie rokowań.

KATOWICE, 3. (PAT). Dziś rano przybyła delegacja niemiecka do rokowań gospodarczych z p. Loewaldem na czele. W ciągu dnia dzisiejszego rokowania gospodarsze będą podjęte na nowo.

KATOWICE, 2. (PAT). Wczoraj powrócił na G. Śląsk po przerwie świątecznej członkowie delegacji polskiej do rokowań gospodarczych z Niemcami. Przybył również pos. Korfanty. Dziś wszystkie komisje wznowią swą pracę.

O sprawiedliwą linję graniczną.

KATOWICE, 3. (PAT). Dowiadujemy się, że w czasie bytności delegata japońskiego przy komisji granicznej pułkownika Oki, któremu z racji Nowego Roku p. Rymer składał życzenia, poruszono sprawę tymczasowego przyszanania Niemcom szczybów Delbrücka. P. Rymer wyraził nadzieję, że przydzielenie tych szczybów Niemcom jest prowizoryczne i że sprawa ta będzie jeszcze raz rozważana. Pułkownik Oki oświadczył, że obecnie komisja oznacza tylko tymczasową linję graniczną i przypomniał, że polska delegacja w komisji granicznej z p. Aleksandrem Szemogiem, przyjmuje wszystkie zażalenia i skargi, dotyczące zmiany linji granicznej przed ostatecznym jej ustaleniem.

Spotkanie.

KATOWICE, 3. (PAT) — Dzisiejsza prasa niemiecka podaje sesyjną komunikat Wolffa, wedle którego miu. Schiffer w drodze na G. Śląsk spotkał się z panem Calonderem w Wrocławiu.

Zakończenie strajku.

WROCLAW, 3. (PAT). Strajk kolejarzy zakończył się wczoraj w południe. Dyrekcja kolejowa spodziewa się wprowadzić dziś normalny ruch osobowy i towarowy.

Na niemieckim Śląsku.

KATOWICE, 3. (PAT). „Kattowitzer Zeitung” a za nią i inne górnośląskie pisma niemieckie podają wiadomość z Opola, jakoby Francja zamierzała postawić na konferencji w Cannes wniosek o rozciągnięciu swoich sankcyj na niemieckiej części G. Śląska to znaczy, że w niemieckiej części G. Śląska wojska koalicyjne pozostałyby dopóty, dopóki Niemcy nie wpłaciliby swoich zobowiązań płatniczych, względnie nie dałyby dostatecznych gwarancji. „Kattowitzer Zeitung” jest zdania, że podobny zamiar Francji jest bardzo możliwy zwłaszcza, że w ostatnich czasach komisja międzysojusznicza w Opolu wydała szereg rozporządzeń z dziedziny organizacyjno-policyjnej.

Z rozporządzeń tych można wnioskować pisze dziennik niemiecki, iż komisja międzysojusznicza nie liczy się widocznie z możliwością szybkiego opuszczenia G. Śląska.

Czechosłowacja nie otrzymała koncesji.

PRAGA, 3. (Polpress). Korespondent Polpressu zwrócił się do źródła niemieckiego zapytaniem, o ile są prawdziwe pogłoski, jakoby kapitał czechosłowacki

miałowicie Zivnostenska Banka i handlowy dom Potachek Weimera i Gutmana otrzymali znaczne koncesje na polskim Górnym Śląsku. Korespondentowi odpowiadano co następuje: Pogłoski te są absolutnie bezpodstawne. Kapitał czechosłowacki nie robił żadnych starań w celu otrzymania jakichkolwiek koncesji na G. Śląsku, a to z dwóch przyczyn: Po pierwsze Czechosłowacja, która odziedziczyła 80 procent całego przemysłu b. imperjum Austro-Węgierskiego nie posiada wcale kapitałów na włożenie ich do przemysłu poza granicami republiki Czechosłowackiej, po drugie na podstawie tylko co zawartej z Polską umowy handlowej, czechy kapitałiści nie potrzebują pomagać się specjalnych koncesji na Górnym Śląsku, lecz mogą wchodzić uczestnikami do przedsiębiorstw polskich.

Tajna organizacja „E”.

Tajna narada władz sądowych i policyjnych. — Kto zamordował Erzbergera? — Niepokój rządu niemieckiego).

WARSZAWA, 3. Zamordowanie Erzbergera nie przestaje być sensacją. Sprawców zabójstwa dotychczas nie schwytano, gdyż mają oni zbyt „silne plecy” u wszechniemców, a nawet i centrowców, którym polityka Erzbergera była nie na rękę.

Urządowo władze sądowe prowadzą poszukiwania, ale niezbyt gorliwie, więcej dla pozorów zewnętrznego aniżeli ze szczerą intencją wykrycia sprawców zbrodni.

Okazało się, że oprócz całego szeregu mniej lub więcej tajnych organizacji hakatystyczno-militarystycznych, mających na celu przywrócenie na tron kaisera i wojnę odwetową, istnieje w Niemczech inna jeszcze organizacja, tak ściśle tajna, że dotychczas ani jeden szczegół o niej nie wydosłał się na światło dzienne.

Organizacja ta nosi tajemniczą nazwę: Tajna organizacja „E” i jak stwierdzono obejmuje ona całe Niemcy, nie wyłączając terenów okupowanych. Bez wątpienia ogarnia ona Poznańskie i Pomorze.

Władze sądowe, prowadzące śledztwo w sprawie zabójstwa Erzbergera, zostały przerażone tym odkryciem. Odbyła się specjalna narada z udziałem ministrów. Szczęśliwie z tej narady nie ogłoszono. Podano tylko ogółnie, że organizacja „E” ma ściśle związek z zabójstwem Erzbergera. W organizacji tej skupiają się nieci najlepszych planów. Od niej wychodzą też główne rozkazy.

Rząd niemiecki również zaniepokoił się tem odkryciem. Pisma berlińskie donoszą, że w ministerjum spraw zagranicznych 5 b. m. odbędzie się specjalna narada w „ogólnych sprawach policyjnych”. Narada wywołana jest głównie faktem, że „rząd kresowy nie ma do swej dyspozycji żadnego organu policyjnego”.

Rząd niemiecki nie ufa poltoji podległej poszczególnym rządóm związkowym. Widac z tego, jak potężna i jednocześnie zakonspirowana jest owa tajemnicza organizacja „E”, skoro dzisiejszy rząd berliński tak nagłe chciałby mieć własną policję.

Konflikt fińsko-rosyjski.

MOSKWA, 3. (Polpress). Konflikt fińsko-rosyjski zaostrza się. Po odwołaniu swojej delegacji z Centralnej Mieszanej Komisji rząd rosyjski powziął szereg nowych kroków. Od dnia 27 grudnia rosyjska delegacja handlowa zaprzestała dalszych zakupów i wogóle wszelkich tranzakcji. 29-go grudnia fińskiemu przedstawicielowi w Moskwie doręczono notę o odwołaniu rosyjskiej komisji ewakuacyjnej z Wyborgu, jednocześnie zaproponowano rządowi fińskiemu odwołać fińską komisję ewakuacyjną z Petrogradu.

BERLIN, 3. „Rui” dowiaduje się ze Sztokholmu, że zaostrzenie stosunków dyplomatycznych między Finlandją a Rosją sowiecką, wskutek wypadków w Karelii doszło do punktu kulminacyjnego. Ponieważ rząd sowiecki skoncentrował na granicy Finlandji 6, 6 i 11 dywizje czerwone, rząd fiński zmuszony jest do zastosowania środków ostrożności. Pytanie, czy możliwe będzie pokojowe załatwienie konfliktu rozstrzygnie się w tych dniach. Rząd fiński trzyma przebieg pertraktacji w najściślejszej tajemnicy, prasa także zachowuje się z rezerwą.

Z Kopenhagi komunikują: Dowództwo fińskie również powiększa swą armję na granicy rosyjskiej.

Ofensywa.

HELSINGFORS, 3. (PAT). Wolf. Oddziały bolszewickie rozporządzające artylerją rozpoczęły wielką ofensywę w kierunku Porajja-Bawi. Oddziały bolszewickie przewyższają liczebnie siły karelezyków.

PRAGA, 3. (PAT). Agencja Rost Union donosi: Finlandja zwróciła się w kwestji Karelii do Ligi Narodów że rząd sowiecki pod pozorem manewrów skoncertował na granicy fińskiej 50.000 armję, co wywołało wśród wszystkich państw bałtyckich żywy niepokój. Począwszy od 27 grudnia rosyjska delegacja handlowa w Finlandji wstrzymała wszelkie tranzakcje.

Tajemnicze zapasy złota.

KATOWICE, 3 (PAT). „Der Deutsche Morgenpost” donosi: Przedstawiciel „Telegraphen Union” miał wywiad

z przedstawicielem moskiewskiego komitetu gospodarczego, od którego dowiedział się, iż Rosja zamierza na wielką skalę podjąć stosunki handlowe z Niemcami. Z rozmowy wynika dalej, że rząd sowiecki posiada jeszcze bardzo znaczne zapasy siła, które zamierza zużyć w handlu z Niemcami.

Rządowi sowieckim podobała się Kopenhaga.

KOPENHAGA, 3. — Duński minister spraw zagranicznych S. Avenius, oświadczył w parlamencie kopenhaskim, jakie były powody zerwania rokowań handlowych z Rosją.

Rosji zależało nie na zawarciu traktatu handlowego z Danią, lecz na uzyskaniu dla siebie pewnych praw politycznych, których Danię w obecnych warunkach Rosji przyznać nie może. Delegat sowiecki Kergentjew stał na tem stanowisku, że nie zawrze traktatu handlowego, o ile nie będą uwzględnione jego polityczne żądania. Wobec tego rząd musiał zerwać rokowania, wbrew życzeniom duńskich kół handlowych. Minister bardzo ostro wyrażał się o rządzie sowieckim, który pod pozorem układów handlowych chciał sobie założyć w Kopenhadze, — które pod względem geograficznym świetnie się do tego celu nadaje, — europejską centralę propagandy bolszewickiej. Oczywiście rząd duński nie mógł do tego dopuścić.

Konferencja w Cannes.

Konferencje wstępne.

PARYŻ, 3 (PAT). „Temps” donosi, że Briand i Lloyd George odbędą w środę i czwartek konferencje wstępne w Cannes. Oficjalna sekcja Rady Najwyższej rozpocznie się w piątek 6 stycznia. Dyrektor departamentu politycznego we francuskim mfn. spraw zagranicznych La Roch będzie towarzyszył Briandowi do Cannes.

Gen. Niessel o armii polskiej.

PARYŻ, 3 (PAT). Przybył tu gen. Niessel, który oświadczył w wywiadzie, że zasadniczym zadaniem jego misji w Polsce było zapewnienie ścisłej współpracy między oficerami francuskimi a polskimi. Gen. Niessel oświadczył następnie, że armia polska rozwinęła się w sposób, wzbudzający podziw. Nie nie powstrzyma stalego postępu tej armii, która stanowi siłę, niezbędną dla bezpieczeństwa Europy.

Koniec konferencji Waszyngtońskiej.

LONDYN, 3. (PAT): Reuter dowiadyuje się z Waszyngtonu, że konferencja waszyngtońska zakończy swe obrady prawdopodobnie 13 stycznia.

Austria i Węgry.

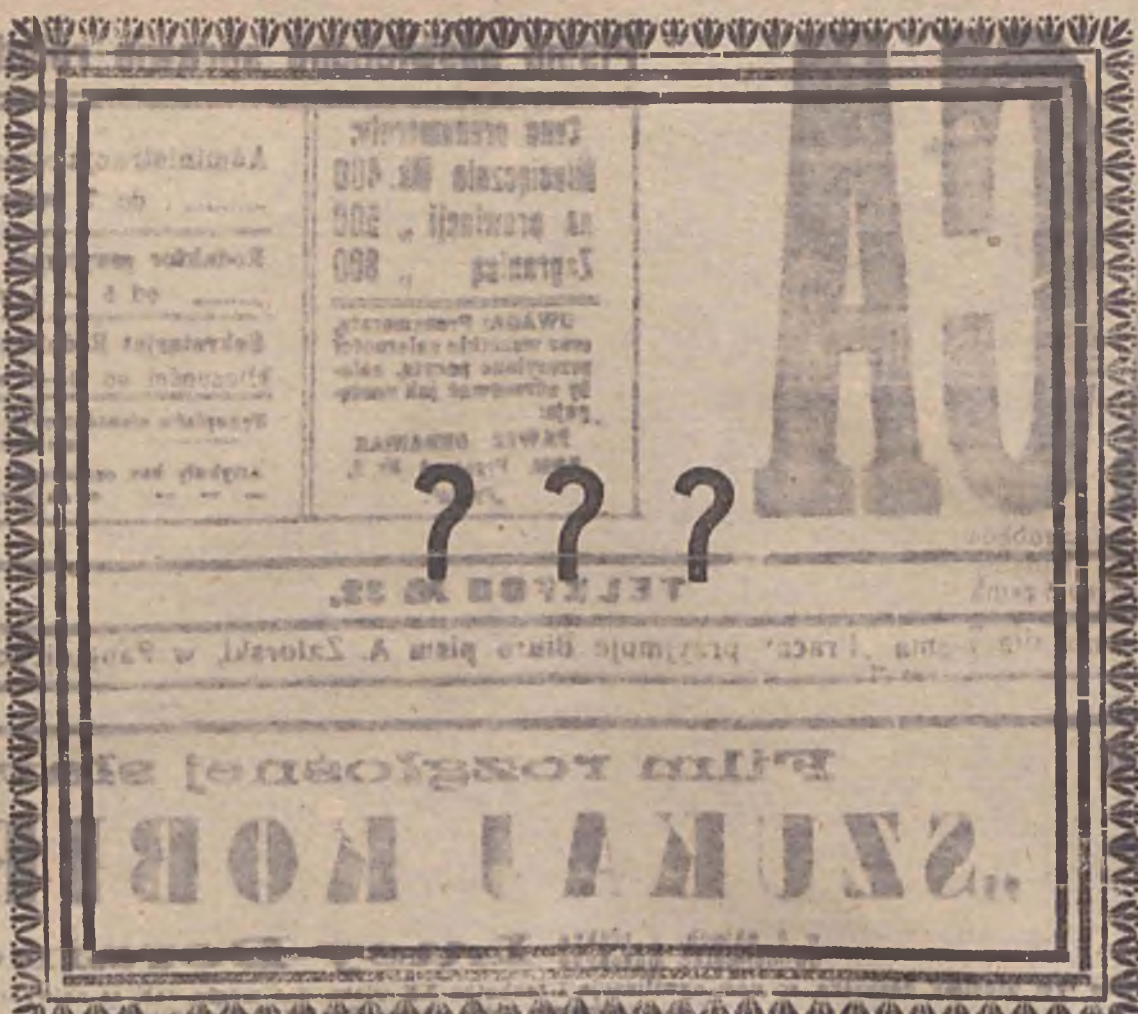
WIENNA, 3. (PAT). „Neue Wiener Tageblatt” donosi z Budapesztu, że kanclerz austriacki, Szober zamierza w najbliższym czasie spotkać się w Budapeszcie z Betlenem, z którym omawiane będą sprawy gospodarcze obu państw.

Groźny stan w Indjach:

LONDYN, 3. (Polpress). Nowe urzędowe doniesienia z Indji stwierdzają znaczne pogorszenie stanu rzeczy. W Kalkucie, Bombaju i innych miastach coraz to wybuchają nowe strajki. Od kilku dni strajkują robotnicy tubyloy na głównych liniach kolejowych. Napady na patrole angielskie są na porządku dziennym.

Komunikacja kolejowa pomiędzy Ukrainą a Polską.

WARSZAWA, 3. (Polpress). Ukraińska Rada Ekonomiczna poleciła Okręgowemu Wydziałowi Komunikacji przedsięwzięć kroków dla wprowadzenia w życie od 15-go stycznia 1923 roku tymczasowego porozumienia, zawartego ostatnio z polskimi władzami kolejowymi w

sprawie ustalenia towarowego i pasażerskiego ruchu kolejowego między Ukrainą a Polską. Ładunki z Ukrainy będą transportowane do Żdolibunowa a ładunki z Polski do Szepletówki.

Nowe targi poznańskie.

POZNAŃ, 3. (PAT). Dzienniki podają: Miejski urząd Targu Poznańskiego podkreśla, że wiadomości, otrzymane z kół przemysłu farbiarskiego i włókienniczego z Bielska i okolicy oraz z Łodzi pozwalają im wnioskować, iż udział w wyżej wymienionych gałęziach przemysłu będzie bardzo intensywny w czasie tegorocznego Targu. Dzięki wynikowi pierwszego Targu Poznańskiego nawet urzędy sowieckie zgłaszają się do poznańskich firm. Miejski Urząd Targu Poznańskiego spodziewa się, iż drugi Targ Poznański ściąganie wielu kupców z głębi Rosji.

Rozszerzenie portu gdańskiego.

BERLIN, 3. (Polpress). W tutejszych kołach handlowych mówią o wielkim projekcie rozszerzenia portu gdańskiego. Według projektu, port ten ma być jednym z największych w Europie. Dla urzeczywistnienia projektu ma być użyty prywatny kapitał nie tylko niemiecki, lecz jak twierdzą i angielski. O ile dojdzie pomiędzy zainteresowanymi instytucjami do porozumienia, roboty zostaną rozpoczęte w przecie r. b.

Ostatnie wiadomości z Warszawy.

(Od własnego koresp.)

(-) Min. Skarbu komunikuje: Dainy publiczne przyniosły w b. Królestwie polskim i Małopolsce we wrześniu ub. roku razem kwotę 7032,7 milionów marek, w tem podatku bezpośredniego daly: 1780,9 milionów; podatki pośrednie 990,8 milionów, opłaty od koncesji na domy bankowe i kantory wymiany 6,1 miliona i opłaty eksportowe za naftę 102,1 miliona.

(-) Z okazji święta Nowego Roku polski minister pełnomocny w Rzymie Skrzyński był przyjęty w Watykanie przez papieża na audjencji, która trwała prawie godzinę. Po zakończeniu audjencji papież udzielił błogosławieństwa dla narodu polskiego oraz Naczelnika Państwa.

(-) Min. rolnictwa i dóbr państwowych komunikuje: W przeciągu listopada r. ub. zlikwidowano zarazę księgosuszu w 28 miejscowościach. Stwierdzono 8 nowych ognisk zarazy. Ogólna ilość miejscowości zapowietrzonych wynosiła w tym miesiącu 62.

Wiadomości telegraficzne.

(-) Prasa berlińska donosi z Paryża, iż na konferencji w Cannes m. in. omawiana będzie szczegóły wo sprawie kosztów utrzymania nadbrzeżnych wojsk okupacyjnych.

(-) Prasa niemiecka donosi z Paryża, iż niemiecki przedstawiciel przy komisji odszkodowań w Paryżu zażądał wczoraj od rządu niemieckiego przysłać preliminarza na rok 1923, a to na skutek żądania komisji reparacyjnej.

(-) W Paryżu odbywa się kongres ramiesztali tu rosyjskich wielkich przemysłowców. Na kongresie tym przedewszystkiem poruszony będzie angielsko-francuski plan w sprawie gospodarczej odbudowy Rosji oraz kwestja prawnego potężenia rosyjskich reemigrantów.

(-) Krym ogłosił wczoraj swoją niezależność.

(-) Jak się dowiaduje „Chicago Tribune”, siedziba projektowanego Międzynarodowego Tow. Handlowego, mającego na celu odbudowę Europy środkowej, będzie prawdopodobnie Havre.

(-) Amerykański sekretarz stanu Hughes oficjalnie zawiadomił delegację, że nowa umowa przyznaje kabel Yap-Guan-Stanom Zjednoczonym, kabel Yap-Szanghaj Japonji, zaś kabel Yap-Menado-Holandji. Carro zgłosił imieniem Francji zgodę na przyjęcie umowy, Anglja zaś poczyniła kilka zastrzeżeń co do jej szczegółów.

Kronika polityczna.

General Dupont.

Z dniem 1 stycznia 1923 r. stanowisko szefa misji wojskowej francuskiej objął generał dywizji Dupont. Po zawarciu zawieszenia broni gen. Dupont, podówczas dowodzący artylerią 1-go korpusu armji, mianowany został szefem misji francuskiej w Berlinie, zajmując się rozbrajaniem Niemiec. Na stanowisku tem pozostał do przybycia komisji kontrolnej alianckiej. Od września 1919 mianowany generałem dywizji, ostatnio był przewodniczącym komisji granicznej między Polską a Niemcami. Społeczeństwo polskie wita go z zadowoleniem pamiętając pobyt jego w Berlinie, gdzie okazał niezwykłą energję i czujność.

Nastroje opozycyjne w Bułgarii.

W Bułgarii z dniem każdym wzmagają się wpływy opozycji. W czasie wyborów listopadowych, w 4 okręgach głosowanie wykazało przewagę opozycji, gdyż 4 partje burżuazyjne otrzymały 51 tys. głosów, zaś chłopska partja rządowa tylko 40 tys., 37 tys. osób głosowało za partją komunistyczną, 5 tys. na socjalistów. Przewidywane jest nawet zorganizowanie niejednolitego bloku opozycyjnego przez wszystkie partje prawicy. Radykali zdecydowali na swym kongresie połączyć się z socjalistami, którzy mają rozpatrywać te propozycje na swym zjeździe grudniowym. Ma również nastąpić połączenie się partji demokratycznej z narodowo-postępową.

Zycie kraju.

+ Zagłębie Dąbrowskie. Komunistyczna wieczerka „artytyczna”. Komunistyczna Zagłębia Dąbrowskiego urządził sobie w tych dniach wieczerkę „artytyczną” w sali teatru „Komet” w Dąbrowie i w sali kopalni „Wiktor” w Miłowicach. Na „artytyczne” popisy przyjechali z Warszawy agitatorzy komunistyczni: Stanisław Ryszard Stand i Edward Józef Pryma, którzy nawoływali do obalenia ustroju społecznego w Polsce, do strajków politycznych oraz przeciw podporowi do wojska. Oba zostali jednak aresztowani, nie dokonawszy swoich popisów „artytycznych” i oddani do dyspozycji sędziego śledczego w Dąbrowie.

+ Poznań. Staraniem Tow. Czerwonego Krzyża powstaje tu schronisko dla ciężko okaleczonych inwalidów wojennych. Koszty utrzymania będą zastawiane do dochodów inwalidów i będą obliczane przy przyjmowaniu do schroniska.

— Dn. 21 b. m. odbył się tu w ogrodzie zoologicznym wiec lokatorów, który miał przebieg bardzo burzliwy. Protestowano przeciwko zgłoszeniu ustawy o ochronie lokatorów i przyjęte odpowiednią rezolucję.

+ Piotrków. Na posiedzeniu tutejszej Rady miejskiej, radny p. F. Kępiński sabinierpelowal przyjądem rady, dia czego nie są og' szano sprawozdania z zarządu miasta. Rada miejska nie wie, czy i jak są wykonywane przez magistrat jej uchwały.

+ Lublin. W tych dniach skonfiskowały miejscowe władze nr. 1 miesiecnika literackiego „Lucifer”. Sprawa ma podkład analogiczny ze sprawą konfiskaty swego czasu dziennika „Naród” za pomieszczenie w nim „Pamiętników Pana Bog” Papieża.

Z Sądu.

Nie graj w karty...

(as) W dniu 2 sierpnia 1921 roku Franciszka Zielińska otrzymała list od męża swego Wiktora z Francji, gdzie przebywał na robotcie, iż przysłała on przez swego znajomego Ignacego Krawczyka 100 franków gotówką. Ponieważ się do otrzymania przez Z. listu Krawczyk się do niej nie raczył zgłosić, Zielińska zwróciła się do Sądu, prosząc o ukaranie Krawczyka.

Sąd skazał Krawczyka na 3 miesiące więzienia, zawieszając wykonanie kary na lat 2.

Sprawa ta-s powodu apelacji ze strony Z., którzy uważali karę powyższą za zbyt małą, znalazła się onegdaj na wokandzie sądu odwoławczego.

Krawczyk przyznał się do winy i zaznaczył, iż grał w pociągu w karty, początkowo przegrał swoje pieniądze, a następnie i Zielińskiego.

Sąd zatwierdził wyrok pierwszej instancji, a na zasadzie amnestji karę tę darował.

Ukarana szpencielka.

Przed Sądem Okręgowym w dniu wczorajszym stawała już trzykrotnie karana za kradzież, Agnieszka Borowska, oskarżona o kradzież towaru na sumę 10,000 Mk. w straganie Chai Rostbaumowej na Wodnym Rynku. Oskarżona nie przyznała się do winy, jednakże przy pomocy świadków wina jej została dowiedziona.

Sąd skazał Borowską po pozbawieniu praw na 3 lata więzienia, zaliczając jej czas odsiadki na śledztwie.

Z giełdy warszawskiej.

Dla walut i dewiz zagranicznych usposobienie słabkowe.

Notowani:	Dolary	2850.—
	Marki niem.	1500
	Franki franc.	232.—
	Funtv szterl.	12100.—
	Korony czeskie	39.—

Robotnicy, popierajcie swoje bismo „Praca”

We wtorek dnia 3 stycznia została wylosowana 47-ma

MILJONÓWKA „PRAGY”

która padła na zaświadczenie pożyczki № 2588.

Następne losowanie we wtorek dnia 10 stycznia.

U progu Nowego Roku.

Walcząc 150 lat o niezależny byt polityczny, ludziliśmy się, że sam fakt odzyskania niepodległości już głodnych nakarmi, nagich przyodzieje, chorych uzdrowi. Zdawało się nam, że wystarczy wroga wyznać od granicy Państwa, wystarczą te granice możliwie daleko na wschód i zachód odsunąć, wystarczy przy słupach granicznych postawić polskich żołnierzy, a rosyjskich i niemieckich urzędników zamienić polskimi biurokratami dyletantami, a w Polsce rzeki miodem i mlekiem popłyną, nikt podatków nie będzie płacił i wszyscy będą zadowoleni.

Z błogiej drzemki zbudził nas katastrofalny spadek kursu polskiej marki. Widmo bankructwa i finansowej nad Polską kurateli było groźnym ostrzeżeniem, które wstrząsnęło sumieniami nawet tej części bogatych chłopów, obszarników i wzbogaconych na wojnie paskarzy miejskich, którzy w pogoni za zyskiem, w egoistycznym stanem zaslepieniu nie chcieli widzieć grożącej Państwu ruiny ekonomicznej i niewoli politycznej.

Uchwalono daninę, powstrzymano choć w części rozrzutność urzędów, zaniechano masowych zakupów zagranicą tych towarów, które krajowy przemysł wytwarza, lub które są dla kraju niekonieczne potrzebne. To wszystko obok błogosławionych skutków przyczyniło się do Polski trzech czwartych części okręgu przemysłowego Górnego Śląska i uporządkowania stosunków politycznych i gospodarczych z sąsiadami, wpłynęło potężnie na uzdrowienie polskiej marki — podniosła się ona gwałtownie, w stosunku do waluty stabilizowanej trzykrotnie. Ten zbyt może gwałtowny

wzrost spowodował jednak wielkie perturbacje w naszym przemyśle, przyzwyczajonym już opierać całą swą kulturę na spadku marki i ogromnych zyskach.

Czy kryzys ten w roku 1922 opanujemy, czy utrwalimy na wschodzie granice Traktatu Ryskiego, czy spór z Litwą o Wilno skończy się dla nas pomyślnie, czy Lwów i Galicja Wschodnia zrosną się nareszcie trwale z Macierzą i czy bogactwa Polski, w szczególności zaś Górnego Śląska zdołamy należycie wyzyskać dla pomyślnego rozwoju Państwa — oto pytania, na które częściową przynajmniej odpowiedź dać powinien rok 1922. Odpowiedź ta wypadnie dla nas wówczas pomyślnie, gdy wszystkie warstwy narodu przejmą się wreszcie myślą, że ponad interes jednostki, grupy czy nawet klasy, wyższy jest interes Państwa, jako całości, że czas jest zaprzestać bezpłodnych walk w Sejmie i w prasie nie o ideały, nie o zasady, ale o to, czy i przywódcy partyjni zajmą naczelne stanowiska w Państwie.

Rok 1922 przyniesie nam trwałą zmianę na lepsze, gdy obok czujnej straży na wschodnich i zachodnich rubieżach Rzeczypospolitej będzie stać wytrawna, rozumiejąca polityczne i gospodarcze interesy kraju dyplomacja, gdy na czele jej będą stać ludzie znający nietylko miarę w kłanianiu się na prawo i na lewo, ale i konieczność pokojowego układania stosunków ze wszystkimi sąsiadami bez uchybienia jednako naszej godności narodowej. Musimy w roku 1922 prowadzić jednolitą politykę zagraniczną, szarmonizowaną doskonale z wewnętrzną i zewnętrzną polityką gospodarczą.

Główną uwagę jednak musimy

i nadal skierować na nasze życie gospodarcze — musimy w roku 1922 na dobre zacząć przebudowę naszej gospodarki narodowej, to jest dostosować ją do zmienionych warunków politycznych, możliwie niezależnie nasz przemysł od dostaw zagranicznych surowców i tych półfabrykatów, które przemysł rodzimy z powodzeniem produkować potrafi. W dziedzinie rolnictwa musi nam rok 1922 przynieść zupełne zniesienie odlogów i intensyfikację uprawy roli przez wzmoczone stosowanie nawozów sztucznych i maszyn rolniczych. Poprawa stosunków w rolnictwie może najwyżej wpłynąć na uzdrowienie całej gospodarki narodowej.

Polska jest krajem rolniczym, lecz rolnictwo nasze, które w byłych dzielnicach rosyjskiej i austriackiej stało bardzo nisko, upadło w czasach wojennych jeszcze bardziej — upadło nawet w b. dzielnicy pruskiej, gdzie plony spadły prawie do połowy zbiorów przedwojennych. Podnieśmy rolnictwo do poziomu przedwojennego Wielkopolski, a bilans nasz płatniczy nietylko z biernego stanie się aktywnym, lecz Polska stanie się jednym z najbogatszych krajów w świecie.

Za bogatą, eksportującą wsią, pójdzie uzdrowienie stosunków w mieście i w przemyśle. Aby to się stało, trzeba, aby wszędzie na roli i w przemyśle nad demagogią i egoizmem stanowym zatryumfowała zdrowa myśl państwowa i względ na interes całego narodu.

W dziedzinie polityki społecznej musi u nas zapanować hasło: „precz z demagogią pravicową nawołującą bez potrzeby do przedłużenia dnia roboczego”. Niech nasi przemysłowcy pomyślą o lepszej technice w zakładach, o dobrej organizacji przemysłu i handlu, a przemysł nasz z powodzeniem będzie konkurował z przemysłem zagranicznym, gdzie robotnik-emigrant polski w ciągu 8-u godzin wydobywa czasem 4 razy

więcej węgla (w Ameryce), niż ma to miejsce w Polsce.

Dalsze powiększenie podatków i sprawiedliwy ich rozkład na klasy posiadające — oto co musi nam przynieść rok 1922. Bez radykalnej reformy podatkowej, bez uporządkowania gospodarki na kolejach, w monopolach, w dobrach i fabrykach państwowych nie może też być mowy o trwałej poprawie stosunków walutowych w Polsce.

Troska o wielką i dobrze, z własnych, a nie zagranicznych fabryk, uzbrojoną armję, musi też stać na naczelnym miejscu naszych zadań państwowych.

Dla budowy i rozbudowy naszych fabryk wojennych zdobyliśmy na Górnym Śląsku pierwszorzędną materjał gotowy i pomocniczy. Umięjętne jego wyzyskanie — uniezależnienie się pod tym przynajmniej względem od dostaw zagranicznych, utrwali zaufanie do nas i do naszej marki lepiej, niż źle pomyślana oszczędność.

Wreszcie wszystkie wymienione zadania w dużym stopniu zależeć będą od tego, jaki wpływ na bieg spraw państwowych wywierać będzie świadomy swych praw i obowiązków proletarijat polski — wiele zależeć będzie od tego, czy robotnik polski, walcząc o swe słuszne prawa, nie da się sprowadzić na manowce przez żądną władzy i krwi Międzynarodówkę, sformowaną przez Żydów i Moskali i idące w trzeciej w ogonie różne pierwsze i drugie, drugie i pół i jak się tam one jeszcze nazywają, międzynarodówki socjalistyczne.

Wtrzymajmy jednak, że zdrowy rozum i głębokie poczucie patriotyczne polskiego robotnika, wskaże mu właściwą drogę do uzgodnienia jego interesów klasowych z interesami Państwa i narodu.

Aleksander Wasilewski

Na srebrnem Podhalu.

II.

Na Podtatrzu zjawiał się ów pierwszy osiedleńca, którego dla zwinnej wysokiej postaci i moregowatej odzieży Gąsienicą przewano, za panowania wielkiego króla Stefana Batorego.

Czy to zbrzydliwszy sobie zbrojnik rzemiosło, które dla polskich rolników nigdy nie było tak korzystnym, jak dla germańskich i frankońskich książąt i hrabiów, czy też, że rozboje po drogach i gościncach nie zapewniali dostatecznych środków utrzymania, — dość, że przedwieczny ów Gąsienica postanowił jąc się rolnictwa.

Być może również, iż chciał jedno z drugim pogodzić: w dolinie ślać i zbierać, a na szczytach gór śladywać i wypatrywać przejezdnych, czy przechodniów, by ich rabować i łupy zagarniać...

Zszedłszy w dolinę Cichej Wody, upatrzył sobie zakątek od wiatrów północnych górami osłonięty, a na działanie słońca wystawiony, skopał ziemię i garść ziarna na próbę w nią rzucił...

Wzeszło bardzo ładnie i wydało plon obfity: więc zbudował sobie, osiedle na stoku Gubalówki — „Za-kopankę” — i stał się sprawnym i najbliższe

stawy górskie i objął we władanie najbogatsze w trawy hale dla dobytku.

Starczyło miejsca dla niego, dla potomstwa i nowoprzybytych osiedleńców: wkoło lasy i góry, a wśród gór bogate pastwiska i dla dobytku własnego i dla dobytku Pańskiego: kozic, sarn, niedźwiedzi i wilków...

Tak powatała daleka, zarzucona wśród gór, zapomniana dla świata wieś podhalańska Zakopane.

Aż przyszedł inny człowiek, człowiek głębokiej wiedzy, wybitny lekarz — dr. Tytus Chalubiński i z zapadłego kąta, ukrywającego przebogaty skarb uroków natury, i Zakopane, dzięki słusznemu nadanemu sobie rozgłosowi, stało się siłą magnetyczną, przyciągającą ludzi z najdalejzych okolic kraju i z poza jego granic.

Licząca około 40 km. powierzchnia dolina zakopiańska, wystawiona na dobrodliwe działanie promieni słonecznych, dzięki wysokiemu położeniu, wśród obramowania niebotycznych Tatr, podsztytym spodem przetrzebionymi, lecz bogatymi mimo to lasami świerkowemi, — dolina ta obecnie zimą i latem jest licznie nawiedzana zarówno przez chorych, potrzebujących ożywcze i dobroczynne powietrze dla trawionych gorączką organizmów, jak przez ludzi zdrowych, poszukujących ciszy i wytchnienia, lub szukających zbliżenia z naturą.

I dzieje się tak oddawna. Na jednym z starych domków góralskich, obok

willi „Orlej” widnieje tablica, świadcząca, iż w nim już w roku 1863 przebywał i tworzył najpłodniejszy pisarz polski J. I. Kraszewski.

Obecnie jednak Zakopane zatraciło już charakter wsi górskiej.

Choć przeprowadzeniu przed laty trzydziestu kilku kolei do Chabówki i przedłużeniu jej przed dwudziestu laty do Zakopanego, po uruchomieniu elektrowni w połowie pędzonej turbiną wodną, po zaprowadzeniu wodociągów, na wzór rzymski doprowadzających przez czystą wodę źródlaną z wyżyn, przestało ono być wsią i stało się przepyszny miastem — ogrodem.

Mnóstwo willi, utrzymywanych poważnie w swoistym stylu zakopiańskim, rozrzuconych na bokach wielkiego trójkąta doliny, oddalonych przeważnie od gwaru ulicznego i zastłoniętych gęsto bujnymi smrekami, dało w ciągu roku ubiegłego schronisko 20 tysiącom zbiegów z doliny, z szerokiego świata.

Mimo to o zastój budowlany niema tutaj mowy; i obecnie wśród zimy wrę praca ciesielska około budowy i wykończenia nowych siedzib, a nawet po gładkiej drodze już teraz zwozi się cegła na „murowanie”.

Jest to bodaj jedyny zakątek w Polsce, któremu nie dał się we znaki urząd mieszkaniowy i który nie wie, co to jest brak mieszkań, jakkolwiek starych mieszkańców liczy zaledwie około 19 tysięcy.

Przeżywany w kraju kryzys przemysłowy, a prawdopodobnie i „ucisk giełdy”, daje się i tutaj odczuwać: tegoroczny zimowy zjazd gości nie dopisał, pomimo, iż pogoda jest cudowna i śniegi spadły obficie.

Na utrapienie górali — co za przeciwieństwo do naszych nizinnych pra-gniń — nie przybywają dotąd zasobni przemysłowcy i zasobniejsi jeszcze paskarze; a bez zasobnych i zasobniejszych Górali źle się czują...

Ludność góralska żyje częściowo tylko z rolnictwa, gdyż rok tu mało, a głównym czynnikiem jej istnienia jest dochód z przyjezdnych, których żywią, i żywią się przy nich sami, oprowadzają lub jak zimą, obwożą.

To też, przy sympatycznej zresztą powierzchowności i obejściu, są strasznie łapczywi na grosz, a po swym pradziadzie Gąsienicy Pierwszym, obecnie Gąsieniców jest bez liku) odziedziczyli zwyczaj obdzierania gości do... ostatniego papierosa.

Zimowy zarobek stanowi jeszcze zwózka drzewa (budulca i opałowego) do stacji kolejowej, ładną nowoczesną Gąsienicą, złożoną z 15—20 wagonów dziennie, wywłóczy w daleki świat nizinny wyrosłe u podnóża granitowych skał rose a prościutkie, jak toczona świerki.

J. Dziamański

Zakopane, w grudniu 1921 r.

OGŁOSZENIA ZWYCZAJNE

KINO
DOLINA SZWAJCARSKA
 ul. Sienkiewicza № 40.
Dziś!

Serja 2-ga i dokończenie Wielkiego Filmu p. t.

„Tajemnice Korony”

Serja 2-ga

Dramat w 6-ciu odcinkach osnuty na tle prawdziwego zdarzenia w jednym z państw niemieckich. — — —

Wystąpił **Elsa Paeanelli**.

- 1) Uwzięty w więzy.
- 2) Na wyspie Antylokskiej.
- 3) Walka rycerzy.
- 4) Fałszywa korona.
- 5) Tajemnicze zabójstwo.
- 6) Śmierć Hrabiny.

Największe w naszym mieście
Kino-Popularne
 Konstantynowska 10.
Dziś!

Nowa era w sztuce kinematograficznej.

Bestia gwiazda kinematograficzna **MIA MAY**

„VERITAS VINCIT” (Prawda zwycięża)

3 EPOKI Starożytna, Średniowieczna, Współczesna. — Rzym za czasów Dziejusza. Małe miasteczko rok 1500. Na dworze panującego króla. **UWAGA:** Demonstracja obrazu trwa 3 godz. Początek w dniu poniedziałku o godz. 8, w soboty, niedziela i święta od g. 3. Muzyka ścieżki dźwiękowej do obr. pod dyr. p. D. Szymkiewicza.

Dziś **Rozpoczęliśmy nowy ROK z humorem.** **Dziś**

Blask, humor i chmury smutku

„POKOJÓWKA X.”

Dramat-satyra w 8-ciu aktach.

W rolach głównych **Reinhold Szynceł** i słynna gwiazda ekranu ostatniej doby **Liane Heid.**

KINO CORSO Zielona 2.

TRAGEDJA PREZYDENTA BARRADY

Wstrząsający dramat w 6 cz. z prolog. osnuty na tle życia **Cowboy'ów** ze słynnym **MICHAELEM BÖHNER** wykonawcą roli konsula w obrazie **Władczyni Świata.**
 Obraz ten oczerował zachód Europy i Amerykę, stanowi on prawdziwą ucztę artystyczną.

Lecznica chorób zębów
Lekarza-dentysty H. PRUSS
 145. Piotrkowska 145.
 Dla klasy robotniczej:
 Za plombowanie oraz wprawienie zębów opłata według taksy.

Komenda Okręgu Łódzkiego P. P. rozpisuje niniejszym konkurs na dostawę butów z cholewkami ze skóry juchtowej czarnej dla funkcjonariuszów P. P. w ilości około 3000 par.
 Oferty opieczetowane nadsyłać do Komendy Okręgu P. P. Wydział Gospodarczy, ulica Kilińskiego № 186, II piętro do dn. 16 stycznia 1922 roku.
 Bliższych szczegółów dostawy udziela Wydział Gospodarczy.
 Łódź, dnia 31 XII—1921 r.

Poszukuje się do 9 letniego chłopca „**NAUCZYCIELKĘ**” do majątku ziemskiego pow. Łask, któraby także mogła udzielać lekcji na pianinie. Wiadomość w administracji tegoż piśmie „Praca”. 31—3

Ważne dla członków wydziału handlowego majstrów piekarskich i Związku majstrów--żydów!!

Niniejszym podaję do wiadomości członków, którzy w swoim czasie nie wykupili należnej im racji maki, oraz bojkotowali wydział handlowy, przyczyniając się do strat, poniesionych z tego tytułu przez takowy, aby raczyli zgłosić się do p. p. Pozańskiego, Zimbińskiego, Hermesa i Tupali, których to upoważniłem do sprzedania swych majątków w Poznaniu, Bydgoszczy i Krakowie, a z otrzymanej sumy ze sprzedaży do uregulowania roszczeniowych jakoby pretensji do wydziału handlowego.
 Łódź, dn. 4 I—22.
 BYŁY DYREKTOR W. H.

Ogłoszenia drobne.

A. A. A. Kupuję meble, dywany, futra, garderobę, bieliznę, maszyny do szycia. Płacę najwyższe ceny. Łódź, Benedykt 23, m. 13 parter. 20—25

A. A. A. Kupuję meble, dywany, garderobę, futra, maszyny do szycia. Płacę najlepiej. Wąbrzeź, Benedykt 19. 4050-20

Agaciakowi Romanowi skradziono dokumenty osobiste, i kartę bierzymienną urlopu, wydaną w P. K. U. 28—1

Proszę zwrócić do 3 stycznia zgubione. Odmieci na nagrodę, **Kulski** 101, m. 5. 29—1

Borisa Stefana zagubił paszport niemiecki i kartę uwolnienia z wojska, wydaną w P. K. U.

Gracjanowi Mojżesz zagubił dowód osobisty, wydaną w Łódzi. 24—8

Lasman Chaim Majer zagubił dowód osobisty, wydaną w Łódzi. 1—3

Mamka poszukuje najlepszą w mami, Miedzińska 2. Wiadomość Polak. 18—2

Pokoju meblowanego poszukuje. Adres Redakcja „Pracy” dla W. M.

Poszukuję jakiegokolwiek posady, oferty do adm. „Pracy” pod H. M.

Poliga Józef zagubił paszport niemiecki, wydaną w Łódzi.

Paprotny Roman zagubił kartę uwolnienia od wojska, wydaną w Włodzimierzu. 7—3

Ropeda Józef zagubił kartę uwolnienia, wydaną w P. K. U. Łódź. 6—3

Sękowski Piotr zagubił paszport polski, wydaną w Łodzi, metrykę urodzenia, oraz świadectwa pracy. 6—3

Stasiak Jan zagubił paszport niemiecki, wydaną w gminie Pyszkowo. 32—3

26 par obuwia dziecięcego, 7 par męskiego, pozostałość z likwidacji, oddać za bezcen „Merator”, Piotrkowska 84. Tam również okazuje do nabycia 2 sztuki metala.

Wielikowski Janowi skradziono paszport niemiecki, wydaną w Łodzi, legitymację N. P. R. księżeczkę Zw. Tramw. Łódz. Pozwolenie na broń na rok 1920, dowód na podchorążego, wydaną w 31 p. plech. i karta rejestracyjna z P. K. U. 28—8

Wróblewski Henryk zagubił kartę od paszportu, wydaną w fabryce Helzla i Kunzera.

Zaginęło Lymczasowe zaświadczenie demobilizacyjne wystawione na imię podchorążego Apolliniego Ciastalskiego, przez Dowództwo IV-go Zapasowego szwadronu Taboru w Łodzi.